

Döviz cinsinden ihraç edilen yatırım fonu katılma paylarına ait stopaj matrahının belirlenmesinde 'kur farkı' dikkate alınmayacaktır

BFS - 2016/09
İstanbul, 08.11.2016

Yatırım fonlarının faaliyetlerini düzenleyen Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği (III-52.1)'nin 15. maddesinin (8) no.lu fıkrasına göre; yatırım fonları katılma payı ihracı ile alım satım işlemleri **yabancı para birimi üzerinden** gerçekleştirilebilecektir.

Bu uygulama nedeniyle, yabancı para birimi üzerinden yapılacak katılma payı alım satım işlemlerinde vergi tevkifatı (stopaj) matrahının doğru olarak tespiti önem kazanmaktadır.

Öncelikle, Gelir Vergisi Kanunu Geçici 67. maddenin (13) numaralı fıkrasındaki;

"Bu maddede geçen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı ifadesi, özel bir belirleme yapılmadığı sürece Türkiye'de ihraç edilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmış ve/veya Türkiye'de kurulu menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçları ile kayda alınmamış olsa veya menkul kıymet ve vadeli işlem borsalarında işlem görmese dahi Hazinece veya diğer kamu tüzel kişilerinca ihraç edilecek her türlü menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracını ifade eder."

Açıklamasına göre, yatırım fonları katılma paylarının vergilenmesi, yani stopaj matrahının tespiti Gelir Vergisi Kanunu Geçici 67. madde hükümlerine göre yapılmaktadır.

Stopaj matrahının tespitine yönelik olarak; Gelir Vergisi Kanunu Geçici 67. maddenin (1) numaralı fıkrasında ise, ***"Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracının yabancı bir para cinsinden ihraç edilmiş olması halinde ise tevkifat matrahının tespitinde kur farkı dikkate alınmaz"*** hükmü yer almaktadır.

Böylece, döviz cinsinden yatırım yapmak isteyen yatırımcıların sadece gerçek gelir üzerinden vergilendirilmesi, anaparada ise bir kayba uğramaları amaçlanmıştır.

Konu hakkında açıklamaların yapıldığı ve örneklerin verildiği Gelir Vergisi Kanunu tebliğlerinde de, sadece yabancı para cinsinden elde edilmiş olan gelirin stopaja matrah oluşturacağı, kur farkı dikkate alınmaz hükmünün, anapara kur farkının stopaj matrahını tespitinde dikkate alınmayacağı hususunu vurguladığı görülmektedir. Diğer bir ifade ile sadece gelirin stopaja konu edilmesi, anapara kur farkı tutarının stopaj matrahına dahil edilmemesi gerekmektedir. Çünkü gelir, katılma payının geri iadesi/satışı anında doğmakta, katılma payının satın alındığı tarihte böyle bir gelir söz konusu olmamaktadır. Anapara tutarı ise hem alım tarihinde hem de satım (geri iade) tarihinde mevcuttur. Bu nedenle kur farkı sadece anapara için söz konusu olmaktadır.

Örnek olarak; bir gerçek şahsın döviz cinsinden aldığı 10.000 \$ tutarındaki (alış kuru 2,95 TL.) katılma payını 11.000 \$'a fona iade ettiğini (satış kuru 2,97 TL.) kabul edelim. Bu durumda, Gelir Vergisi Kanunu'na göre aracı kurum tarafından stopaj matrahı tespit edilirken, sadece döviz cinsinden gelir tutarı dikkate alınacaktır. Bu nedenle geliri oluşturan 1.000 \$ tutarın ödeme günündeki TCMB döviz alış kuru 2,97 TL ile çarpımı neticesinde oluşan 2.970,- lira stopaj matrahını teşkil edecektir.

Kur farkının dikkate alınması söz konusu olsaydı, geri iade gününde $11.000 \times 2,97 = 32.670$ TL ile $10.000 \times 2,95 = 29.500$ TL arasındaki fark olan 3.170,- TL'nin matrah olarak hesaplanması gerekecekti.

Kur farkının dikkate alınmaması nedeniyle, anapara kur farkının oluşturduğu $(2,97 - 2,95 = 0,02 \times 10.000$ veya $3.170 - 2.970) 200,-$ TL matrah dışında bırakılmış olmaktadır.

Arkan & Ergin